

Lausunto

ROIDno-2026-2316

26.5.2025

Viite: Lausuntopyyntö 23.4.2026

Asia: SAVUKOSKI – Savukosken kunnan rakennusjärjestysluonnos

Savukosken kunta pyytää Lapin maakuntamuseon lausuntoa Savukosken rakennusjärjestysluonnoksesta. Lapin maakuntamuseo lausuu asiasta Savukosken kunnan alueesta vastaavana museolain (314/2019) mukaisena alueellisena vastuumuseona museolain 7§ 1 momentin 2 kohdan mukaisen kulttuuriympäristötehtävänsä puitteissa.

Rakennusjärjestyksessä ei ole huomioitu arvokkaita kulttuuriympäristökohteita tai -alueita. Näihin kuuluvat mm. muinaismuistolain (295/1963) 1§ nojalla suojellut kiinteät muinaisjäännökset ja valtakunnallisesti merkittävät arkeologiset alueet (VARK), joita koskevan inventoinnin valtioneuvosto on hyväksynyt maankäyttö- ja rakennuslakiin perustuvien valtakunnallisten alueiden käyttötavoitteiden tarkoittamaksi inventoinniksi 7.11.2024. Lapin maakuntamuseon näkemyksen mukaan nämä tulisi huomioida. Muinaisjäännösten osalta olisi Lapin maakuntamuseon näkemyksen mukaan suotavaa myös mainita, että ajantasainen tieto tunnetuista arkeologisista kohteista on löydettävissä Museoviraston ylläpitämästä muinaisjäännösrekisteristä.

8§:ssä tulisi erityisalueiden osalta vielä erikseen tunnistaa kiinteitä muinaisjäännöksiä koskeva muinaismuistolaki. Luvussa tulisi huomioida, että aina toimittaessa lähellä tunnettua kiinteää muinaisjäännöstä, on alueelliselle vastuumuseolle varattava mahdollisuus lausua suunnitelmista ennen niiden toteuttamista. Lisäksi tulisi mainita, että mikäli rakennustöiden yhteydessä tavataan merkkejä aiemmin tuntemattomasta kiinteästä muinaisjäännöksestä, on työ välittömästi keskeytettävä ja otettava yhteys alueelliseen vastuumuseoon jatkotoimenpiteitä varten (Muinaismuistolaki 295/1963 14§ ja 16§).

1.5 §:ssä todetaan hankkeen sijoittuessa arvokkaaseen ympäristöön, tulee pyytää lausunto tai rajoitukset. Arvokas ympäristö tulisi määritellä tarkemmin.

7 §:ssä todettujen luvanvaraisuudesta vapautettujen kohteiden osalta olisi hyvä tuoda selkeästi esille, että RakL:n 42§:n mukaan uuden rakennuskohteen rakentaminen edellyttää rakentamislupaa myös, jos rakentamisella on vähäistä merkittävämpää vaikutusta alueiden käyttöön, kaupunkikuvaan, maisemaan, kulttuuriperintöön tai ympäristönäkökohtiin.

7.3 §:ssä mainitut suojellut kohteet tulisi sisällyttää myös rakennus- tai kulttuurihistoriallisesti merkittävät kohteet.

7.4 §:ssä todettuihin yleisiin määräyksiin tulisi lisätä määräys, jonka mukaan puheena olevien laitteiden sijoittamisessa arvokkaille kulttuuriympäristöalueille ja -kohteisiin tulee erityisesti huomioida laitteen sopeutuminen ympäristöön.

7.2 §:ssä todetaan, että tukimuurit on vapautettu luvanvaraisuudesta. Lapin maakuntamuseon näkemyksen mukaan suojelluissa kohteissa ja arvokkaassa kulttuuriympäristössä tukimuurien tulisi olla luvanvarainen toimenpide.

Luvanvaraisuudesta vapautettujen rakentamistoimenpiteiden listauksessa on useassa kohdassa todettu, että vapautus ei koske suojeltuja rakennuskohteita. Suojellun rakennuksen määritelmää tulisi tarkentaa niin, että määritelmä käsittää yksiselitteisesti sekä rakennusperintölain nojalla että kaavoilla suojellut kohteet. Lisäksi olisi hyvä, että myös erilaisiin inventointeihin sisältyvät kulttuuriympäristöt, jotka eivät välttämättä ole kaavoituksen piirissä, tulisivat tunnistetuksi myös tässä rakennusjärjestyksessä.

Arvokkaiden kulttuuriympäristöalueiden ja -kohteiden määritelmä tulisi lisätä rakennusjärjestykseen. Savukosken kunnassa on laajoja kaavoittamattomia alueita, joilla sijaitsevat rakennuskohteet eivät ole suojeltuja, mutta joilla kuitenkin on rakennettuun ympäristöön liittyviä arvoja. Näitä arvoja voi olla tunnistettu

LAPIN MAAKUNTAMUSEO
THE REGIONAL MUSEUM OF LAPLAND

esimerkiksi erilaisissa inventoinneissa. Myös niin sanotut asetussuojelukohteet (asetus valtion omistamien rakennusten suojelusta (480/1985)) sekä Unescon maailmanperintökohteet. Lisäksi olisi hyvä tuoda esille, että kunnan alueella on tehty inventointeja kaavojen laatimisen yhteydessä sekä muissa hankkeissa ja että näissä inventoinneissa tunnistettuja kohteita tulisi myös arvioida osana kulttuuriympäristön kannalta merkittäviä kohteita.

Lausunnon laatimiseen on osallistunut Lapin maakuntamuseon arkeologi Jari-Matti Kuusela.

Rovaniemellä 26. toukokuuta 2026

Hanna Kyläniemi
Museojohtaja

Heikki Puukka
Korjausrakentamisen asiantuntija

Jakelu: Lupa- ja valvontavirasto
Museovirasto